



SEMPER FIDELIS

PL ISSN 00866-9414

LIPIEC – WRZESIEŃ 3A (131) 2013

PISMO TOWARZYSTWA MIŁOŚNIKÓW LWOWA I KRESÓW POŁUDNIOWO-WSCHODNICH. WROCŁAW



Odrestaurowany Pomnik Obrońców Lwowa we Wrocławiu na cmentarzu Świętej Rodziny z uczestnikami obchodów XXV-lecia Towarzystwa Miłośników Lwowa i Kresów Południowo-Wschodnich

Spis treści

Danuta Śliwińska, Andrzej Kaminski – Uroczystości XXV-lecia TMLiKPW we Wrocławiu	1
Pismo Bogdana Zdrojewskiego, Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego do Andrzeja Kaminskiego, Prezesa ZG TMLiKPW	10
Pismo JE ks. Mieczysława Mokrzyckiego, Arcybiskupa Metropolity Lwowskiego do Andrzeja Kaminskiego, Prezesa ZG TMLiKPW	11
Pismo ks. prof. Józefa Wołczańskiego z Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie do Andrzeja Kaminskiego, Prezesa ZG TMLiKPW	12
Pismo Lesława Lecha, Prezesa Zarządu Zjednoczenia Demokratycznego do Andrzeja Kaminskiego, Prezesa ZG TMLiKPW	13
Oddział w Bolesławcu	14
Oddział w Brzegu	16
Oddział w Bydgoszczy	19
Oddział w Częstochowie	21
Oddział w Elblągu	23
Klub w Gdyni	24
Oddział w Gnieźnie	25
Oddział w Gorzowie Wielkopolskim	27
Oddział w Jeleniej Górze	29
Klub w Koźuchowie	31
Oddział w Krakowie	32
Oddział w Legnicy	34
Oddział w Lesznie	36
Oddział w Katowicach	37
Klub w Miliczu	39
Oddział w Namysłowie	40
Oddział w Nysie	41
Oddział w Łodzi	43
Oddział w Opolu	44
Jolanta Kołodziejka, Bogusława Gruszka-Knapiak – TMLiKPW Oddział w Opolu	46
Oddział w Pile	47
Oddział w Poznaniu	48
Oddział w Radomiu	49
Klub w Sanoku	50
Klub w Świdwinie	52
Klub w Tarnobrzegu	54
Oddział w Tarnowie	54
Oddział Tłumaczan	56
Oddział w Tychach	58
Oddział w Wałbrzychu	59
Oddział w Zielonej Górze	60
Oddział w Świdnicy	61
Oddział w Warszawie	64
Oddział we Wrocławiu	66

Pismo finansowane przez Radę Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa.

Nakład: 600 egzemplarzy

Redaktor naczelny: Andrzej KAMINSKI
 Redaguje Kolegium: Danuta ŚLIWIŃSKA, Jerzy PETRYŃSKI
 Właściciel tytułu i adres redakcji: Towarzystwo Miłośników Lwowa i Kresów Południowo-Wschodnich, 50-011 Wrocław, ul. Kościuszki 35/B/E, druga oficyna; tel./fax 71/344-88-93;
 Nowe konto: PKO-BP O/Wrocław Nr 53 1020 5242 0000 2102 0131 9631

Materiałów niezamawianych redakcja nie zwraca. W publikowanych tekstach zastrzegamy sobie prawo dokonywania skrótów, zmian tytułów oraz poprawek stylistyczno-językowych. Nie płacimy honorariów autorskich.

Danuta Śliwińska, Andrzej Kaminski

Uroczystości XXV-lecia TMLiKPW we Wrocławiu



Patronat nad uroczystościami objął pan Bogdan Zdrojewski, minister kultury i dziedzictwa narodowego, a uczestnictwo w Komitecie Honorowym przyjęli:
 – Aleksander Marek Skorupa – Wojewoda Dolnośląski
 – Rafał Jurkowlaniec – Marszałek Województwa Dolnośląskiego

– Rafał Dutkiewicz – Prezydent Wrocławia
 – Jacek Ossowski – Przewodniczący Rady Miasta Wrocławia
 – JE ks. Henryk Gulbinowicz Kardynał
 – JE ks. Mieczysław Mokrzycki – Arcybiskup Metropolita Lwowski
 – JE ks. Marian Gołębiewski – Arcybiskup

– JE ks. Józef Kupny – Arcybiskup Metropolita Wrocławski

– dr hab. Andrzej Kunert Sekretarz Rady Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa.

Główne obchody XXV-lecia TMLiKPW odbyły się 21 i 22 września 2013 r. we Wrocławiu.

Komitet organizacyjny tworzyli: Prezydium Zarządu Głównego oraz Prezesi Klubów Wrocławskich TMLiKPW.

Sobota 21 września 2013 r.

Sala Filharmonii Wrocławskiej im. Witolda Lutosławskiego, na sztalugach olbrzymi napis Towarzystwo Miłośników Lwowa i Kresów Południowo-Wschodnich XXV lat, nad napisem godło TMLiKPW, a obok duży bukiet kwiatów w kolorach biało-czerwono-niebieskich.

Kilka minut po godzinie 10.00 wchodzi na scenę Andrzej Kaminski, prezes Zarządu Głównego TMLiKPW oraz Wojciech Habela aktor scen krakowskich przedstawiają się nawzajem, witają wszystkich zebranych.



Wojciech Habela prosi o powstanie i wprowadzenie sztandarów Zarządu Głównego oraz szkół. Sztandar Zarządu Głównego wprowadza Leszek Mulka (skarbnik ZG) w asyście Jolanty Kołodziejkiej (sekretarz ZG) oraz Stanisława Grossmanna (członek ZG).

Po wprowadzeniu sztandarów hymn „W dzień deszczowy i ponury” intonuje Adam Żurawski przy akompaniamencie Andrzeja Jaworskiego, a cała sala na stojąco śpiewa.

Po hymnie prezes Zarządu Głównego TMLiKPW Andrzej Kaminski otwiera uroczyste obchody i serdecznie wita uczestników tej wspaniałej uroczystości: wszystkich zebranych Lwowian, Kresowian, członków



Towarzystwa z wielu Oddziałów i Klubów w Polsce, wita niezwykle serdecznie zaproszonych Gości: Piotra Romana – prezydenta Bolesławca, Emila Legowicza – prezesa Towarzystwa Kultury Polskiej Ziemi Lwowskiej ze Lwowa, Jana Franczuka – prezesa Polskiego Towarzystwa Opieki nad Grobami Wojskowymi we Lwowie ze Lwowa, Jego Magnificencję prof. Stanisława Sławomira Nicieję – rektora Uniwersytetu Opolskiego, Honorowych Członków Towarzystwa – Zbigniewa Grate z Brzegu i Zdzisława Kuhla z Opola.

Andrzej Kaminski prezes ZG TMLiKPW oraz Wojciech Habela zapraszają Gości do zabrania głosu.



Pierwszy zabrał głos Emil Legowicz – prezes Towarzystwa Kultury Polskiej Ziemi Lwowskiej, złożył gratulacje z okazji XXV-lecia TMLiKPW na ręce prezesa, wręczył trzy Złote Odznaki TKPZLw. za współpracę prezesom Oddziałów: Adamowi Gyurkovichowi z Krakowa, Waclawowi Baczyńskiemu z Częstochowy i Januszowi Sekulskiemu z Gniezna. Natomiast Andrzej

Kaminski i wiceprezes Danuta Śliwińska otrzymali specjalne dyplomy uznania z podziękowaniem za wieloletnie zasługi i pamięć o Polakach na byłych Kresach i we Lwowie oraz za poświęcenie i działalność na rzecz rozwoju Towarzystwa Kultury Polskiej Ziemi Lwowskiej (odznaki TKPZLw. oboje już posiadają). Następnie głos zabrał Członek Honorowy Towarzystwa Zdzisław Kuhl z Opola.



Prof. Stanisław Sławomir Nicieja

Piękne medale, wybite z okazji XXV-lecia Towarzystwa, Andrzej Kaminski prezes TMLiKPW wręcza Gościom ze Lwowa, prof. S.S. Niciei oraz Honorowym Członkom Towarzystwa.



Odznaki XXV-lecia Towarzystwa otrzymują z rąk prezesa zasłużeni wieloletni prezesi Oddziałów i Klubów, byli prezesi ZG i byli członkowie ZG (22 osoby), następnie odznaki XXV-lecia otrzymują aktualny skład ZG oraz przewodniczące: Głównej Komisji Rewizyjnej i Głównego Sądu Koleżeńskiego. Listy wszystkich odznaczonych odczytywał Wojciech Habela.

Nadesłane listy z gratulacjami i życzeniami odczytywał Zdzisław Piwko wiceprezes ZG TMLiKPW. Były od: Bogdana Zdrojewskiego Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, ks. abp. Mieczysława Mokrzyckiego – Metropolity Lwowskiego, ks. prof. Józefa Wołczańskiego z Krakowa, Lesława Lecha prezesa Zarządu Zjednoczenia Demokratycznego z Wrocławia.

Wojciech Habela poprosił wszystkich na sali o powstanie i Danuta Śliwińska, wiceprezes ZG TMLiKPW, odczytała listę zmarłych członków ZG, prezesów Oddziałów i Klubów oraz osób zasłużonych dla Lwowa i Kresów Południowo-Wschodnich w ostatnim pięcioleciu, przypominając, że w czasie uroczystości XX-lecia Towarzystwa 04.10.2008 r. odczytano listy zmarłych w tym okresie, a w ogólnych liczbach było to: 12 członków Zarządu Głównego, 13 prezesów Oddziałów i Klubów, 11 osób wybitnych, zasłużonych dla Lwowa i Kresów.

W ostatnim pięcioleciu od 2009 r. do sierpnia 2013 r. zmarli:

Członkowie Zarządu Głównego TMLiKPW:
2009 r.

1. Danuta Tabińska-Juhasz, skarbnik ZG i dyrektor Fundacji „Semper Fidelis”, Wrocław

2. Bolesław Adamczyk, skarbnik ZG, Wrocław 2011 r.

3. Zbigniew Umański, rzecznik prasowy ZG, Kronikarz Kresowy w czasopiśmie „Semper Fidelis”, Wrocław

4. Zdzisław Zieliński, pierwszy prezes ZG, słynny fotografik, Wrocław 2012 r.

5. Jadwiga Kaluscha, członek ZG, matka chrzestna statku „Orleńta Lwowskie”, wodowanego w Kopenhadze w 1991 r., Wrocław

6. Jerzy Czyżycki, sekretarz ZG, Wrocław Prezesi Oddziałów i Klubów TMLiKPW 2009 r.

1. Antoni Mikluszka, były prezes Oddziału w Rzeszowie

2. Janusz Ragankiewicz, prezes Oddziału w Lesznie

2011 r.

3. Józef Dobrowolski, pierwszy prezes Oddziału w Pile

2012 r.

4. Ryszard Adel, pierwszy prezes Oddziału w Koszalinie

5. Tadeusz Zawadzki, prezes Oddziału w Koszalinie 2013 r.

6. Maria Domagała, prezes Oddziału w Kielcach

7. Piotr Franków, prezes Oddziału w Gorzowie Wielkopolskim

8. Józef Niecypór, prezes Klubu w Miliczu

Osoby zasłużone dla Lwowa i Kresów Południowo-Wschodnich

2010 r.

1. Irena Sandecka, symbol polskości na Kresach, nestorka środowiska polskiego na Wołyniu (98 lat), Krzemieniec

2. Andrzej Przewoźnik, sekretarz Rady Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa, niezwykle zasłużony dla

Lwowa i Kresów, przyjaciel naszego Towarzystwa, Smoleńsk, Warszawa

3. Irena Renata Anders, aktorka, piosenkarka, Londyn, pochowana na Monte Cassino przy grobowcu męża, generała

4. ks. infułat Ludwik Rutyna, wieloletni proboszcz parafii w Buczaczu, Wrocław, pochowany w Sanoku, Członek Honorowy TMLiKPW

2011 r.

5. Janusz Gniatkowski, lwowianin, piosenkarz, Warszawa

6. Halina Pechaty, aktorka Polskiego Teatru we Lwowie, solistka Chóru „Echo”, zespołu „Wesoły Lwów”, Lwów

7. Adam Hanuszkiewicz, aktor, reżyser, dyrektor teatrów, Warszawa

2012 r.

8. Włada Majewska, aktorka, pieśniarka, reżyserka, solistka „Wesołej Lwowskiej Fali”, Londyn

9. Eugeniusz Cydzik, Honorowy Prezes Polskiego Towarzystwa Opieki nad Grobami Wojskowymi we Lwowie, Lwów

10. Stanisław Czerkas, były prezes ZG Towarzystwa Kultury Polskiej Ziemi Lwowskiej, Kluczbork

2013 r.

11. Irena Zappe, niezwykle zasłużona dla utrzymania polskości we Lwowie, Lwów

12. Ryszard Mosinkiewicz, „Szczepcio” z Pacalychy, autor wielu tekstów, aktor z filmu „Dom” w reżyserii Jana Łomnickiego, według scenariusza śp. Jerzego Janickiego oraz z filmu „W ciemności” w reżyserii Agnieszki Holland

13. Henryk Hałas, wieloletni pracownik Konsulatu Generalnego we Lwowie, solista zespołu „Wesoły Lwów”, Lwów

Minutą ciszy i zadumy uczczono pamięć wyżej wymienionych Zmarłych.

Szanowni Państwo, Dostojni Goście, Koleżanki i Koledzy!

Mija 25 lat od powstania Towarzystwa Miłośników Lwowa, które w takim brzmieniu miało zarejestrowany statut 22 września 1988 r. w sądzie wrocławskim. Na siedzibę wybrano Wrocław, ponieważ to miasto było największym skupiskiem Kresowian, głównie Lwowian. Pierwsze Walne Zebranie odbyło się 27 października 1988 r. w Filharmonii Wrocławskiej i dlatego po 25 latach na bardzo ważnym jubileuszu Towarzystwa spotykamy się ponownie w filharmonii. Na tym pierwszym wybrano Zarząd Główny, a na prezesa dr. Zdzisława Zielińskiego, którego po trzech miesiącach zastąpił dr Tadeusz Myczkowski. W 1990 r. kolejnym prezesem został dr Andrzej Kaminski, w 1992 r. dr Danuta Nespiał, a od 1996 r. ponownie i nieprzerwanie do dnia dzisiejszego jest dr Andrzej Kaminski, wybierany na kolejnych Krajowych Zjazdach Sprawozdawczo-Wyborczych w 2000 r., w 2004 r., w 2008 r. i w 2012 r. W międzyczasie do nazwy „Towarzystwo Miłośników Lwowa” dodano „i Kresów Południowo-Wschodnich”.

Towarzystwo było bardzo prężne, szybko się rozwijało, powstawały Oddziały i Kluby na terenie całego kraju, na dzień dzisiejszy jest ich 66. Na przestrzeni 25 lat wiele jednostek z uwagi na wykruszenie się członków, zaprzestanie działalności – Zarząd Główny rozwiązał, ale też duża liczba powstała nowych Oddziałów i Klubów. W pierwszym okresie mieliśmy 71 jednostek, czyli prawie ciągle utrzymuje się ta sama ilość. Inna sprawa, że nas ubywa i w poszczególnych Oddziałach i Klubach jest nas coraz mniej.

Głównym celem Towarzystwa jest pielęgnowanie dorobku naukowego, historycznego i kulturalnego Lwowa i Kresów Południowo-Wschodnich II RP, utrzymywanie bliskiej więzi i niesienie pomocy Rodakom na Wschodzie, organizacjom polskim, parafiom, szkołom, zwłaszcza dzieciom i młodzieży oraz starszym, schorowanym osobom. W zakresie pomocy mamy opracowaną tzw. „sieć opieki” – podporządkowanie poszczególnych miejscowości na Kresach Południowo-Wschodnich, polskich organizacji, szkół, parafii określonym Oddziałom i Klubom TMLiKPW.

Od 1990 r. Zarząd Główny wydaje czasopismo „Semper Fidelis”, które otrzymują nasi członkowie i sympatycy w kraju oraz Lwowianie i Kresowianie mieszkający poza granicami kraju, a także wszystkie ważniejsze biblioteki i organizacje związane z Kresami.

Jako wydanie specjalne „Semper Fidelis” Zarząd Główny wydaje Kalendarze Lwowskie z cyklu „Sławni Lwowianie i Kresowianie”. W 2008 r. były to osoby powszechnie znane, wybitne, współpracujące z TMLiKPW, ale te, które już odeszły do lepszego świata, w 2009 r. – byli to ludzie pióra, w 2010 r. – artyści (różne dziedziny), w 2011 r. – ludzie nauki, w 2012 r. – generałowie i politycy, w 2013 r. – sportowcy, a na 2014 r. przygotowano kalendarz z wybitnymi polskimi artystami, reżyserami i dyrektorami, którzy również tworzyli na deskach teatrów lwowskich.

Zarząd Główny prowadzi też działalność informacyjną, opracowując i rozsyłając „Wiadomości” do wszystkich podległych jednostek.

Aktualny Zarząd Główny liczy 19 osób, a przy nim działają komisje tematyczne.

W minionym 25-leciu Zarząd Główny organizował lub współorganizował:

– sesje naukowe, m.in. „Stan i perspektywy badań nad dziejami Lwowa” Uniwersytet Wrocławski, „Mord na Profesorach Lwowskich” Wrocław, „Profesor Rudolf Weigl i działalność Jego Instytutu Tyfusowego we Lwowie w latach 1939–1944” Wrocław, „150 lat Politechniki Lwowskiej” Politechnika Wrocław, „Polacy na Wschodzie, przeszłość i teraźniejszość” Wrocław. Członkowie ZG uczestniczyli w sesjach naukowych, organizowanych przez inne podmioty, m.in. brali udział w międzynarodowej konferencji na Uniwersytecie Wrocławskim w 2002 r. na temat „Stosunków polsko-ukraińskich w XX wieku”.

– wystawy fotograficzne, np. „Secesja Lwowska”, „Pokucie”, „Leopolis docet”,

– pomoc charytatywną dla Polaków we Lwowie i na Kresach, m.in. dwa duże konwoje wojskowe,

– pomoc finansową dla niektórych organizacji polskich na Kresach oraz dla polskich powodzi w stanisławowskim,

– pielgrzymki – w pierwszym okresie do Częstochowy, następnie do sanktuariów związanych z Kresami: Dukla, Szymanów, Warszawa, Kraków, a ostatnio do Częstochowy we wrześniu każdego roku ze Stowarzyszeniem Upamiętnienia Ofiar Zbrodni Ukraińskich Nacjonalistów,

– koordynował ogólnokrajowe zbiórki pieniędzy na cmentarzach z przeznaczeniem na odbudowę Cmentarza Obrońców Lwowa i renowację Cmentarza Łyczakowskiego,

– z inicjatywy Zarządu Głównego i Politechniki Wrocławskiej wykonano we Wrocławiu Pomnik Orłąt Lwowskich na Cmentarzu Świętej Rodziny,

– dwaj członkowie ZG (śp. mgr inż. Marek Rogalski, śp. mgr inż. Zdzisław Pelc) oraz mgr inż. Czesław Filipowski (Główna Komisja Rewizyjna) zaprojektowali i wykonali pomnik poświęcony pomordowanym Polakom w Mostach Wielkich (1986 r.),

– współorganizował uroczystości rocznicowe (co-rocennie) pod wrocławskim pomnikiem, poświęconym Pomordowanym Profesorom Lwowskim,

– na wniosek Zarządu Głównego otwarto Dział Kultury Kresów Wschodnich w Muzeum Historycznym Miasta Wrocławia,

– 20 sierpnia 1991 r. w Kopenhadze ochrzczono dwa statki 74-tysięczniki. Jeden z nich otrzymał imię „Szare Szeregi”, a drugi „Orłęta Lwowskie”, w uroczystościach brali udział prezes Andrzej Kaminski i Jadwiga Kaluscha jako matka chrzestna „Orłąt Lwowskich”.

Wiele czasu Andrzej Kaminski jako prezes TMLiKPW oraz członek Rady Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa w Warszawie poświęcił na negocjacje związane z odbudową Cmentarza Obrońców Lwowa, począwszy od 1998 r., kiedy to w oficjalnej delegacji polskiej pojechał na uzgodnienia do Lwowa podpisując m.in. dokumenty dotyczące rekonstrukcji cmentarza.

Zajmujemy się również porządkowaniem i remontowaniem grobów na Cmentarzu Łyczakowskim.

Członkowie Zarządu Głównego brali udział we wszystkich ważniejszych uroczystościach związanych z Kresami, tak państwowych, kościelnych i rocznicowych, a we Lwowie i na Kresach Południowo-Wschodnich w niektórych zebraniach sprawozdawczo-wyborczych Towarzystwa Kultury Polskiej Ziemi Lwowskiej i w Polskim Stowarzyszeniu Opieki nad Grobami Wojskowymi, w uroczystościach 3-Majowych i 11 Listopada (łącznie z harcerzami), w jubileuszach polskich szkół we Lwowie i na Kresach, w spotkaniach w Konsulacie Generalnym we Lwowie, w siedzibie wielu polskich organizacji, parafii, szkół.

Szczególnie dużo członków Towarzystwa uczestniczyło w otwarciu Cmentarza Obrońców Lwowa 24.06.2005 r., a także w 350. rocznicy złożenia ślubów przez króla Jana Kazimierza, w Katedrze Lwowskiej, która miała miejsce 01.04.2006 r.

Przedstawiciele Zarządu Głównego brali udział w uroczystości 50. rocznicy Akcji „Burza” we Lwowie i rocznicy bitwy pod Zadwórzem „Polskie Termopile”.

Kapituła ds. Odznaczeń przy Zarządzie Głównym w minionym okresie przyznała 2166 Złotych Odznak TMLiKPW dla najbardziej aktywnych członków Towarzystwa oraz osób szczególnie zasłużonych dla Towarzystwa, a Krajowe Zjazdy nadały 84 członkostw honorowych.

Zarząd Główny w grudniu 2010 r. odznaczony został w Warszawie Orderem „Polonia Nostra Est”.

Na co dzień Zarząd Główny współpracuje z Oddziałami i Klubami TMLiKPW oraz uczestniczy w szeregu zebraniach tych jednostek, uroczystościach i imprezach przez nie organizowanych. Członkowie ZG brali udział m.in. w:

– centralnych uroczystościach 75-lecia Niepodległości Państwa i Obrony Lwowa w Lublinie

– centralnych uroczystościach 80-lecia Niepodległości Państwa i Obrony Lwowa w Warszawie

– w festiwalach lwowskiej i kresowej piosenki i poezji, np. w Lesznie, Gorzowie Wielkopolskim, Jeleniej Górze, Brzegu, Węglińcu, Żarach, Oleśnicy, Koszalinie,

– w Dniach Lwowa: we Wrocławiu, Warszawie, Lublinie, Tarnowie, Poznaniu, Kielcach, Katowicach

– w Dniu Kresowym: w Bolesławcu, Świdnicy, Opolu, Legnicy, Zielonej Górze, Bydgoszczy

– w wystawach wydawniczych, malarskich, fotograficznych: we Wrocławiu, Krakowie, Warszawie, Poznaniu, Oleśnicy, Bydgoszczy, Tarnowie, Gorzowie Wielkopolskim, Opolu, Kielcach, Zielonej Górze, Lublinie, Gnieźnie, Częstochowie i innych

– uczestniczyli w występach zespołów artystycznych, m.in. Polskiego Teatru ze Lwowa, chóru „Echo” ze Lwowa, kapel „Wesoły Lwów”, „Lwowska Fala”, zespołu „Sześć Złotych” ze Lwowa, zespołów teatralnych i tanecznych z polskich szkół we Lwowie, zespołów dziecięcych ze szkół sobotnio-niedzielnich (m.in. z Truskawca, Borysławia), zespołów z Drohobycza (np. „Leśne Kwiaty”), Równego, Mościsk, Żytomierza, Kołomyi, Stanisławowa, Łucka i innych miejscowości

– w wymianie polskiej młodzieży szkolnej ze Lwowa i Kresów Południowo-Wschodnich ze szkołami, np. w Warszawie, Wrocławiu, Tarnowie, Nowym Sączu i in.

– w wymianie drużyn harcerskich ze Lwowa i Kresów z drużynami w Opolu, Szczecinie, Olsztynie, Bydgoszczy.

Działalność Oddziałów i Klubów była bardzo szeroka, nie sposób wymienić wszystkiego w krótkiej relacji z działalności Towarzystwa. Pomoc przekazywana Polakom za wschodnią granicę jest nie do przecenienia. Nie jesteśmy w stanie zaspokoić wszystkich potrzeb naszych Rodaków, ale niejednokrotnie podkreślali, że pomogła im przetrwać. Stąd wielkie podziękowania Oddziałom i Klubom, które pamiętają i w ramach swoich możliwości pomagają polskim organizacjom na Wschodzie, szkołom, parafiom, indywidualnym osobom.

Szczególnie serdecznie dziękujemy wszystkim ofiarodawcom w całej Polsce i poza nią, dzięki którym ta pomoc może być przekazywana.

W minionym okresie dzięki staraniom Oddziałów i Klubów nadano 39 szkołom imię Orłąt Lwowskich oraz

inne imiona związane z Kresami Południowo-Wschodnimi. Wiele takich imion otrzymały również w szeregu miastach: ulice, place, skwery, wiadukty itd.

W dwudziestopięcioletni postawiono wiele pomników, wmurowano cały szereg tablic upamiętniających tragiczne losy Polaków na Wschodzie. Wymienię tylko niektóre: pomnik Orłąt Lwowskich w Częstochowie, dwa pomniki w Lublinie: symbol Lwowa i poświęcony pomordowanemu Profesorom Lwowskim, pomniki w Gorzowie Wielkopolskim, Węglińcu. Są prawie w każdej miejscowości, gdzie siedziby mają nasze jednostki.

4 września 2011 r. nastąpiło uroczyste otwarcie Kaplicy Kresowej pw. św. Andrzeja Boboli w kościele Garnizonowym pw. św. Elżbiety we Wrocławiu.

Powstały też Koła Młodzieżowe TMLiKPW, głównie dzięki staraniom Oddziału Warszawskiego. Ciągłe ich za mało.

Wielu naszych członków, z których większość już odeszła, znalazło swoje stałe miejsce:

- w literaturze: śp. Witold Szolginia, śp. Jerzy Janicki, śp. Adam Hollanek, śp. Jerzy Masior
- w sztuce: śp. Andrzej Hiolski, śp. Jerzy Michotek, śp. Andrzej Kurylewicz, śp. Krystyna Feldman, śp. Adam Hanuszkiewicz
- w sporcie – śp. Kazimierz Górski
- w nauce: śp. prof. Bolesław Bros, śp. prof. Alfred Jahn.

Jest wśród nas wiele osób mniej znanych, ale zajmujących się dokumentowaniem historii, kultury, nauki i tradycji Lwowa i Kresów.

Wypada też wspomnieć, że w 2011 r. Zarząd Główny przeniósł się do nowej siedziby we Wrocławiu przy ul. Kościuszki 35 B/E. Poprzednia siedziba przy ul. Ruskiej 32/33 była o wiele za duża, ogrzewana elektrycznie, czynsz i media kosztowały nas niemałe pieniądze. Był to budynek zabytkowy, wykwaterowano lokatorów, idzie do remontu.

Teraz mamy bardzo dobre warunki, wystarczającą powierzchnię i lokalizację na parterze, co jest optymalnym rozwiązaniem ze względu na wiek osób, które nas odwiedzają.

Serdecznie dziękuję kolejnym Zarządom Głównym za niezawodną współpracę, Zarządom Oddziałów i Klubów TMLiKPW, członkom i sympatykom Towarzystwa za wieloletnią, koleżeńską współpracę z Zarządem Głównym oraz za niezwykle ofiarną działalność dla dobra Towarzystwa i Rodaków za wschodnią granicą.

Na przestrzeni mijających lat bardzo dobrze układała się współpraca z organizacjami polskimi na Wschodzie. Wymienić tu przede wszystkim trzeba Towarzystwo Kultury Polskiej Ziemi Lwowskiej z prezesem Emilem Legowiczem. Wiceprezesami Zbigniewem Jarmilko i śp. Bolesławem Sudomlakiem, z Oddziałami Kultury Polskiej w poszczególnych miejscowościach, z Federacją Organizacji Polskich na Ukrainie, ze szkołami polskimi, parafiami Kościoła rzymskokatolickiego, z polskimi zespołami artystycznymi, działającymi na Wschodzie, z redakcjami gazet i czasopism polskich i, co bardzo ważne, z Konsulatem Generalnym we Lwowie. Z całego serca wielkie podziękowania za wielolet-

nią, pełną zrozumienia współpracę, życzliwość i niejednokrotnie pomoc w załatwianiu wielu problemów na Wschodzie.

Pragnę podziękować władzom państwowym i samorządowym we Wrocławiu, Warszawie jak i w pozostałych miastach, w których nasze jednostki mają swoje siedziby – za wspieranie naszej działalności, życzliwe podejście do naszych problemów i niejednokrotnie za wielką, niewymierną pomoc.

Osobne podziękowanie składam śp. Andrzejowi Przewoźnikowi za wieloletnią przyjacielską współpracę, za rozwiązywanie bardzo trudnych spraw tak w kraju jak i na Kresach oraz pomoc finansową w wydawaniu czasopisma „Semper Fidelis”. Jednocześnie serdecznie dziękuję panu dr. Andrzejowi Kunertowi, obecnemu sekretarzowi Rady Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa za coroczną pomoc finansową na wydawanie naszego czasopisma.

Na zakończenie przypominam, że wielu wspaniałych członków odeszło, że jesteśmy coraz starsi i z roku na rok coraz bardziej przerzedzają się nasze szeregi i naszym nadrzędnym zadaniem jest pozyskiwanie młodych ludzi, którzy w przyszłości poprowadzą Towarzystwo nie zapominając, że Lwów i Kresy wniosły ogromny wkład historyczny, naukowy, kulturowy w dzieje Rzeczypospolitej Polskiej.

Dziękuję za uwagę.

Następnie wystąpił prof. Stanisław Sławomir Nicieja z referatem, a raczej bardzo ciekawą pogadanką na temat „Atlantydy Kresowej”.

Na wstępie, mając na uwadze dobro dzieci stojących w pocztach sztandarowych, poprosił zebranych o powstanie i wyprowadzenie sztandarów. Następnie przedstawił sposób tworzenia i pisania przez niego kolejnych książek z serii „Atlantyda Kresowa” (ukazały się już trzy tomy), dotyczących szeregu miast i miasteczek kresowych, powstania ich, rozwoju, zabytków, życia mieszkańców itd. Zwrócił się do zebranych na sali z prośbą o pomoc w dalszym pisaniu i wydawaniu, która miałaby polegać na przysyłaniu do Profesora materiałów i opisanych zdjęć z miejscowości na Kresach Południowych. Pisząc o ludziach, zabytkach, o dziejach powyższych miejscowości chce uchronić od zapomnienia życie na dawnych Kresach Południowo-Wschodnich i przekazać następnym pokoleniom.

W czasie przerwy uczestnicy uroczystości chętnie się posilili smacznymi kanapkami, sałatkami, popili kawką z ciasteczkami. Oglądali wystawę z ciekawymi dokumentami, eksponatami ze Lwowa oraz odnajdywali się na planszach z działalności Oddziałów i Klubów TMLiKPW. Całość wystawy była koordynowana przez Zdzisława Piwkę, wiceprezesa ZG.

Po przerwie dalsza część artystyczna, którą znakomicie prowadził Wojciech Habela. Wystąpili kolejno:

- Gimnazjum nr 2 im. „Orłąt Lwowskich” w Oławie z programem „Moje serce zostało we Lwowie”. Była to kompilacja wierszy powiązana słowem na temat Orłąt. Wystąpiła też wiolonczelistka i bardzo dobry akordeonista.



– Gimnazjum nr 15 im. „Profesorów Lwowskich” we Wrocławiu z bardzo ciekawym, oryginalnym programem, m.in. parodiując dawnych, znanych profesorów, np. Stefana Banacha, Kazimierza Bartla i in.

– Szkoła Podstawowa nr 53 im. Stefana Banacha we Wrocławiu. Występ tej szkoły ograniczył się do recytacji trzech wierszy.

– Marek Gierczak (Opera Wroclawska, bas-baryton) zaśpiewał wzruszająco i z przejęciem dwie lwowskie piosenki „Orlątko” i „Tyle jest miast”.

– Wojciech Habela pięknie recytował długi wiersz Jerzego Michotka, a później zaśpiewał trzy piosenki Michotka, bardzo dobra dykcja, mocny głos, świetna interpretacja.

– Adam Żurawski i Andrzej Jaworski. Adam zaśpiewał kilka piosenek lwowskich ze swojego repertuaru, jak zawsze bardzo się podobał. Andrzej akompaniował, a czasem i podśpiewywał.

Po części artystycznej goście i przyjezdni uczestnicy uroczystości udali się do hoteli, natomiast wrocławianie do swoich domów.



Marek Gierczak



Adam Żurawski i Andrzej Jaworski



Znicz zapala najstarszy uczestnik uroczystości profesor Władysław Stążka w asyście prezesa ZG TMLiKPW Andrzeja Kaminskiego



O godz. 16.00 pod hotel przy ul. Bocznej we Wrocławiu podjechał autokar i zabrał wszystkich, którzy się w nim zatrzymali, następnie podjechał pod drugi hotel Premiera Class na ul. Ślężnej, zabrał resztę gości i zawiózł na Cmentarz Świętej Rodziny, aby pod odremontowanym Pomnikiem Orłąt Lwowskich pomodlić się i zapalić znicze.

Stamtąd wszyscy zostali przewiezieni do restauracji „Olimp” na Stadionie Olimpijskim, gdzie odbyło się bardzo serdeczne, przyjacielskie spotkanie towarzyskie. Wrocławianie przybyli na miejsce bezpośrednio ze swoich domów. A co tam było – dużo znakomitego jedzenia, napojów, śpiewał Adam Żurawski przy akompaniamentcie Andrzeja Jaworskiego, ale przede wszystkim była wspaniała atmosfera, bractwo się rozkręciło i dużo tańczowało, a im było później tym lepiej i ciekawiej śpiewał Adam, a Jędrzek mu wtórował i akompaniował. Nie brakowało też własnych trunków i nalewek, były przywiezione przez Emila Legowicza ze Lwowa, były własnego wyrobu ze znanych piwniczek, jak choćby Romany Stach z Wałbrzycha, czy Haliny Żmudy z Tarnowa. Wyjątkowy humor wszystkim dopisywał, a prawdziwy duch kresowy, który w nas drzemie, ujawnia się zawsze z wielką siłą przy wspólnych spotkaniach. W późniejszych godzinach wieczornych z wielkim ociąganiem się, bo Adam wciąż śpiewał, powrócili wrocławianie do swoich domów, a goście przyjezdni do hoteli.

Niedziela 22 września 2013 r.

W kościele św. Stanisława, św. Doroty i św. Wacława przy ul. Świdnickiej we Wrocławiu o godz. 9.30 uroczysta Msza św. koncelebrowana była przez ks. kard. Henryka Gulbinowicza z kazaniem ks. prof. Stanisława Pawlaczka i słowem wstępnym proboszcza parafii ks. kanonika Andrzeja Brodawki. Msza św. odprawiona została w intencji zmarłych i żyjących członków TMLiKPW, a także w intencji ks. kardynała Henryka Gulbinowicza, który 17 października skończył 90 lat.

Przed Mszą św. sztandar Zarządu Głównego TMLiKPW wprowadził Leszek Mulka w asyście Jolanty Kołodziejkiej. Pieśni „Śliczna Gwiazdo Miasta Lwowa” i „Lwowskie Madonny” śpiewał z akompaniamentem organów Adam Żurawski.

Po Mszy św. prezes ZG Andrzej Kaminski serdecznie podziękował ks. Kardynałowi za odprawienie Mszy św., za życzliwy stosunek do naszego Towarzystwa od

zawsze, a z okazji pięknego Jubileuszu życzył długich lat w dobrym zdrowiu oraz wielu Łask Bożych. Danuta Śliwińska, wiceprezes ZG wręczyła ks. Kardynałowi piękny bukiet herbacianych róż.



Ks. kard. Henryk Gulbinowicz z prezesem Andrzejem Kaminskim

Prezes Andrzej Kaminski podziękował również ks. Proboszczowi za organizację Mszy św., za ciepłe słowa pod naszym adresem, a ks. prof. Stanisławowi Pawlaczkowi za wygłoszoną homilię. Wszystkim trzem Duchownym przekazał piękny pamiątkowy medal specjalnie wybitny na nasze XXV-lecie.

I tak zakończyły się nasze dwudniowe obchody XXV-lecia Towarzystwa Miłośników Lwowa i Kresów Południowo-Wschodnich we Wrocławiu.

Przyjezdni rozjeżdżali się do swoich miejscowości, a wrocławianie szli do domów, wszyscy zadowoleni, bo było niezwykle sympatycznie, serdecznie i życzliwie. Wracali z poczuciem, że stanowią jedną wielką kresową rodzinę.

Warszawa, dn. 18.09.2013 r.

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Minister Kultury
i Dziedzictwa Narodowego
Bogdan Zdrojewski

Pan
Andrzej Kamiński
Prezes Zarządu Głównego
Towarzystwo Miłośników Lwowa
i Kresów Południowo - Wschodnich

Szanowny Panie Prezesie,

Proszę przyjąć moje gratulacje i serdeczne życzenia z okazji XXV rocznicy powstania Towarzystwa Miłośników Lwowa i Kresów Południowo-Wschodnich we Wrocławiu. Państwa działalność wpisała się już na stałe w krajobraz organizacji pozarządowych Polski, dowodem czego jest uzyskanie w roku 2007 status organizacji pożytku publicznego.

Jubileusz XXV – lecia to dobra okazja do refleksji nad dokonaniem i planami na przyszłość. Działalność Towarzystwa to 25 lat trudnej pracy nad kultywowaniem kultury kresowej w Polsce, podtrzymywaniem i upowszechnianiem tradycji narodowych, rozwojem świadomości obywatelskiej i kulturowej. To także działania na polu współpracy polsko – ukraińskiej. Cykle wykładów o tematyce kresowej i historycznej, wspólne spotkania, czy wreszcie organizacja kolonii dla dzieci z Polski i Ukrainy. Ta inicjatywa jest niezwykle cenna, musimy bowiem dbać nie tylko o pamięć przeszłości, ale również o współczesność. Powinniśmy dążyć do tego, by relacje z naszymi sąsiadami były dobre, dzięki czemu będziemy w stanie wspólnymi siłami pielęgnować polskie dziedzictwo materialne na kresach. Bez takiej współpracy nie uda się osiągnąć wymiernego efektu. Dobrym przykładem rezultatu wspólnego działania Polaków i Ukraińców są prowadzone obecnie prace konserwatorskie m. in. w katedrze łacińskiej pw. Wniebowzięcia Najświętszej Marii we Lwowie czy kościoła we wsi Jazłowczyk.

W tym uroczystym dniu pragnę złożyć Panu Prezesowi i wszystkim członkom Towarzystwa Miłośników Lwowa i Kresów Południowo – Wschodnich dalszych sukcesów oraz podejmowania i realizacji inicjatyw, na rzecz polskiego dziedzictwa i historii związanej z kresami.

Z wyrazami szacunku



Mieczysław Mokrzycki
ARCHIEPISCOPUS
METROPOLITA LEOPOLIENSIS LATINORUM

Lwów, 11 września 2013 roku

Szanowny Panie Prezesie!

Bardzo serdecznie dziękuję za zaproszenie do Wrocławia na obchody Jubileuszu XXV-lecia Towarzystwa Miłośników Lwowa i Kresów Południowo-Wschodnich.

Niestety, bardzo żałuję, ale ze względu na wcześniej zaplanowane celebracje w Archidiecezji Lwowskiej, nie będę mógł osobiście uczestniczyć w tak ważnym i podniosłym wydarzeniu.

Łącząc się duchowo przesyłam wszystkim organizatorom oraz uczestnikom jubileuszowych spotkań moje gratulacje oraz serdeczne pozdrowienia. Życzę także dalszych sukcesów i dalszego rozwoju w poznawaniu i szerzeniu tej prawdy, która jest powołaniem i przeznaczeniem człowieka.

Z wyrazami szacunku

+ Mieczysław Mokrzycki

Szanowny
Pan Andrzej KAMIŃSKI
Prezes ZG TMLiKPW
WROCLAW

Kraków, 5 IX 2013 r.

Szanowni Państwo,

Uprzejmie dziękuję za nadesłane zaproszenie na celebrację jesienią bieżącego roku 25-lecia istnienia Towarzystwa Miłośników Lwowa i Kresów Południowo-Wschodnich. Cieszyłem się na to wydarzenie, jednak przeszkody natury prywatnej uniemożliwiają mi wyprawę do Wrocławia. Mianowicie, w tym samym czasie, 21-22 września br., moja ciotka Maria Wołczańska-Kwasizur – również o kresowym rodowodzie – świętuje w Sanoku swoje 90. urodziny. Byłoby zatem grzechem niewybaczalnym, gdybym pominął rodzinną uroczystość z udziałem zresztą szerokiego grona gości.

Proszę zatem tą drogą przyjąć szczerze gratulacje z okazji Srebrnego Jubileuszu Towarzystwa Miłośników Lwowa i Kresów Południowo-Wschodnich RP. Niech obecność tej instytucji w polskim życiu publicznym przywołuje świetne karty z historii Najjaśniejszej Rzeczypospolitej, z którą Kresy Wschodnie przez wiele wieków były integralnie związane. Niech działalność Towarzystwa inspirowane młode pokolenia do budowania swojego losu na uniwersalnych wartościach kultywowanych przez naszych kresowych przodków: religii katolickiej, szczerym patriotyzmie, honorze i odpowiedzialności.

Pozostaję z wyrazami głębokiego szacunku

ks. prof. UPJPII dr hab. Józef Wołczański
Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie

Zarząd Główny
Towarzystwa Miłośników Lwowa
i Kresów Południowo-Wschodnich
we Wrocławiu



ZJEDNOCZENIE DEMOKRATYCZNE

Ruch Społeczno-Polityczny
Wrocław

Adres do korespondencji: 55-12- Oborniki Śląskie ul. Kardynała Wyszyńskiego 32/1

Wrocław, 17 września 2013 r.

Pan Andrzej Kamiński
Prezes
Towarzystwa Miłośników Lwowa
i Kresów Południowo-Wschodnich
Wrocław

Z okazji 25 rocznicy powstania Towarzystwa Miłośników Lwowa i Kresów Południowo-Wschodnich, składam serdeczne gratulacje oraz życzenia sukcesów w dalszym jego rozwoju.

Kierowane przez Pana Towarzystwo narodziło się w czasach, w których - o utraconych, na mocy decyzji w Jałcie - wschodnich terenach przedwojennej Polski nie wolno było mówić. Powstanie Towarzystwa Miłośników Lwowa jesienią 1988 r. i jego aktywność na przestrzeni 25 lat, przejawiająca się troską o zachowanie pamięci o 600-letniej historii narodu polskiego na Kresach Wschodnich zasługuje na najwyższe uznanie. Kresy to nasze wspólne dziedzictwo, o którym nie wolno nam zapominać; winni to jesteśmy naszym przodkom. To na tych obszarach Rzeczypospolitej urodziło się wielu wybitnych przedstawicieli kultury i dowódców wojskowych.

Zmuszeni w 1945 r. do opuszczenia wschodniej części naszej Ojczyzny, pozostawiliśmy tam materialne dowody naszego istnienia, tj. zabytki kultury polskiej oraz nekropolie, gdzie spoczywają nasi przodkowie. Obowiązkiem współczesnych pokoleń jest chronić je przed zniszczeniem i zapomnieniem. Dokonania Towarzystwa Miłośników Lwowa w zachowaniu pamięci o Kresach, troska o przetrwanie tradycji i zachowanie historycznej ciągłości, integrowanie środowisk Kresowych – to utrwalające w pamięci przejawy Państwa aktywności. Na uznanie zasługuje upowszechnianie wśród młodzieży wiedzy i pamięci o Kresach i o naszych przodkach z tych ziem, związanych z historią Polski.

W imieniu własnym i członków Zjednoczenia Demokratycznego (uprzednio Stronnictwa Demokratycznego we Wrocławiu) składam wyrazy uznania i życzenia pomyślności dla Pana i wszystkich Kresowian.

Prezes Zarządu
Zjednoczenia Demokratycznego

Lesław Lech

Przekazujemy Państwu relację z obchodów XXV-lecia Towarzystwa Miłośników Lwowa i Kresów Południowo-Wschodnich, które odbyły się we Wrocławiu w dniach 21–22 września 2013 r.

Jednocześnie zamieszczamy wybrane fotografie z Oddziałów i Klubów obrazujące Państwa działalność, które zostały nadesłane do Zarządu Głównego i były eksponowane na wystawie w Filharmonii Wrocławskiej.

Oddział w Bolesławcu



I pielgrzymka do Rudek i Lwowa

W dniach 18–21.08.1989 roku pani Stanisława Balawender zorganizowała w Bolesławcu pielgrzymkę, w której uczestniczyło 47 osób. Zwiedzano oddany katolikom kościół w Rudkach na Ukrainie, w którego podziemiach znajdują się szczątki rodziny Fredrów. Była to pierwsza pielgrzymka, od czasów II wojny światowej, do sanktuarium Matki Bożej Rudeckiej, czczonej od XVI wieku. Członkowie Towarzystwa przekazali ornat, świece ołtarzowe i 33 książki w języku polskim oraz 30000 zł.

Organizatorem całej pielgrzymki był ksiądz Stanisław Draguła, który jest proboszczem w Niwniku koło Olawy, a urodził się we wsi Bańkowa Wisznia, gnieździe rodzinnym Aleksandra Fredry. W pielgrzymce uczestniczyło 200 osób.



Tablica pamiątkowa „Bohaterskich Obrońców Lwowa”

W dniu 07.02.1990 roku z inicjatywy pani Stanisławy Balawender przy wsparciu ks. Władysława Rączki i członków Towarzystwa wykonano tablicę pamiątkową dla uczczenia bohaterskich Obrońców Lwowa. Tablica została wmurowana w kościele Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny w Bolesławcu.

Uroczystość odsłonięcia i poświęcenia tablicy odbyła się 20.04.1990 roku, uczestniczyli w niej m.in. ks. biskup Adam Dyczkowski, ks. Władysław Rączka, ks. Stanisław Draguła, żołnierze AK, harcerze z bolesławieckiego hufca z komendantem Zdzisławem Abramowiczem, druhem seniorem Hubertem Bobinem oraz byli mieszkańcy Lwowa i Kresów Wschodnich. Przy tej tablicy do dnia dzisiejszego Kresowiaci pochylają głowę i modlą się za tych, którzy polegali w obronie Lwowa lub zostali zamordowani tylko dlatego, że byli Polakami.



Od lewej: śp. pan A. Kowalski, śp. ks. prałat Wł. Rączka, pani St. Balawender



Pomnik Kresowian

W 1995 roku został wzniesiony pomnik Kresowian, na pamiątkę 50. rocznicy przybycia pierwszego transportu kolejowego Kresowian do Bolesławca. Powstał z inicjatywy pana Adama Kowalskiego Drohobyczanina. Obecnie znajdują się na nim tablice: repatriantów z Jugosławii i Francji, 15.05.2013 r. odsłonięto czwartą tablicę „Pamięć zmarłym – żyjącym pojednanie”.



W lipcu w kolejną rocznicę ludobójstwa Polaków na Kresach przez OUN-UPA organizujemy uroczystość, przy pomniku upamiętniającą tę zbrodnię, z udziałem księży, władz samorządowych, kombatantów i przedstawicieli okolicznych wsi.

Oddział w Brzegu



W miesiącach kwietniu i maju odbywa się Konkurs Wiedzy o Historii Kresów Wschodnich dla młodzieży gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych. Do tego roku odbyło się ich już 13 z udziałem 370 osób.



W miesiącach letnich (lipiec, sierpień, wrzesień) wspólnie z PTTK i samodzielnie zorganizowaliśmy 14 pielgrzymek na Kresy Wschodnie. Wzięło w nich udział 630 uczestników.



Wspólnie z Brzeskim Centrum Kultury, Muzeum Piastów Śląskich, Klubem Wojskowym, Publicznym Gimnazjum nr 3 im. Orłąt Lwowskich zorganizowaliśmy w ciągu ostatnich trzech lat Dni Kultury Kresowej w formie rozrywkowej lub sportowej, a także spotkania z pisarzami, redaktorami pism o tematyce kresowej.



Najdłuższy stażem jest organizowany w grudniu Konkurs Recytatorski Poezji Lwowskiej i Kresowej im. Mariana Hemara. Odbyły się już 23 edycje tego konkursu dla dzieci i młodzieży szkolnej, w których wzięło udział 1200 uczestników.

Oddział w Bydgoszczy



V-lecie Towarzystwa – 1993 r. Zjazd prezesów oddziałów i klubów TMLiKPW w Bydgoszczy. Śpiewa śp. Jerzy Michotek.

Na jednym ze spotkań opłatkowych od lewej:
1. Plk F. Ostropolski, szef klubu POW, 2. Danuta Czechowicz, wiceprezes oddz., 3. ks. Bronisław Kaczmarek, kapelan oddz., 4. Konstanty Dombrowicz, prezydent Bydgoszczy, 5. śp. Jan Malinowski, prezes Towarzystwa Miłośników Wilna, 6. Danuta Śliwińska, prezes Oddziału



Każdego roku ok. 24 czerwca na spotkaniu plenerowym Oddziału TMLiKPW przy akompaniamencie akordeonu puszczanie wianków na wodę (2008 r.)



Delegacja Oddziału TMLiKPW w Bydgoszczy składa pod pomnikiem kwiaty, 3 maja 2005 r.



Drużyna harcerzy ze Szkoły nr 24 im. Marii Konopnickiej we Lwowie na obozie harcerskim w Borach Tucholskich w 1994 r.

Krajowy Zjazd Sprawozdawczo-Wyborczy TMLiKPW w Bydgoszczy w roku 2000. Na mównicy śp. Eugeniusz Cydzik ze Lwowa



Oddział w Częstochowie



Nagroda Prezydenta Miasta Częstochowy za działalność społeczną i humanitarną, 23 września 2010 r.

Pomnik Orłąt Lwowskich w Częstochowie odsłonięty i poświęcony 9 czerwca 2006 r. Autor: artysta rzeźbiarz Szymon Wypych. Architekt: Mariusz Błażewicz. Wysokość pomnika – 6 m.





Kolonie letnie. Grupa uczniów Szkoły Średniej nr 10 im. Marii Magdaleny ze Lwowa przed wyjazdem z Częstochowy do Gdańska-Świbno na dwutygodniowe kolonie letnie organizowane przez Oddział TMLiKPW w Częstochowie i Urząd Miasta w okresie 28.07–12.08.2012 r.



Sztandar Oddziału TMLiKPW w Częstochowie. Poświęcony i przekazany 22 listopada 2012 roku podczas uroczystości 94. rocznicy zwycięskiej obrony Lwowa na placu o tej samej nazwie. Poczet sztandarowy to uczniowie ZS mundurowych – członkowie oddziału. Sztandar wieńczy pozłotoany herb Lwowa wykonany w czynie społecznym przez Józefa Kuźmę – właściciela firmy „Mosiądz – ART” w Częstochowie.



Wyróżnienie-nagroda Prezydenta Miasta Częstochowy „Tym co służą Miastu i Ojczyźnie” dla Prezesa Oddziału TMLiKPW Wacława Baczyńskiego za wieloletnią działalność na rzecz Częstochowy, a także Lwowa i Kresów Południowo-Wschodnich, 10.11.2012 r.

Oddział w Elblągu



Pożegnanie słuchaczy Studium Nauczycielskiego ze wschodu



Wręczenie sztandaru

Tablica pamiątkowa w Katedrze Elbląskiej



Klub w Gdyni



Poświęcenie sztandaru Stowarzyszenia Miłośników Lwowa i Kresów Południowo-Wschodnich II RP.
Gdynia 19.04.2009 r.



Uroczystości w 2012 r. w kościele św. Brygidy
w 69. rocznicę mordów na Wołyniu

Członkowie na manifestacji w Gdyni



Spotkanie opłatkowe
członków Klubu

Oddział w Gnieźnie



Wizyta ks. abp. Józefa Kowalczyka w Gnieźnie



Wizyta na Cmentarzu Łyczakowskim przed grobem M. Konopnickiej w 1994 r.



Tablica-Krzyż Katyński z ziemią, postawiony przez Oddział Gniezno w 2005 r.



Kolonie dzieci ze Strzelczysk w 2003 r.



Delegaci Gnieźnieńskiego Oddziału przekazują parafii w Strzelczyskach chorągiew.

Oddział w Gorzowie Wielkopolskim



Chór „Ta Jój” Gorzowskiego Oddziału TMLiKPW
na Regionalnym Spotkaniu Wykonawców Piosenki Kresowej „Kresoviana”



Pomnik w Holdzie Polakom pomordowanym na Wołyniu i Kresach Południowo-Wschodnich przez okupantów sowieckich, niemieckich i nacjonalistów ukraińskich z OUN-UPA. Przy pomniku dr Lucyna Kulińska i Józef Pieluszczyk wiceprezes Gorzowskiego Oddziału TMLiKPW



Poczty sztandarowe Zespołu Szkół nr 21 im. Orłąt Lwowskich i Gorzowskiego Oddziału TMLiKPW przy pomniku-obelisku Orłąt Lwowskich w Gorzowie Wielkopolskim



*Spotkanie z prof. Stanisławem Nicieją w Wojewódzkiej i Miejskiej Bibliotece Publicznej im. Zbigniewa Herberta w Gorzowie Wielkopolskim.
Na zdjęciu: prof. Stanisław Nicieja i dr Piotr Franków prezes Gorzowskiego Oddziału TMLiKPW*

Oddział w Jeleniej Górze



Zespół „Każdy Sobie” zdobywa nagrodę Grand Prix.



Prezydent Jeleniej Góry otwiera wystawę „Zamki i Stanice Kresowe”.



Przekazanie darów dzieciom polskim w Przemyślanach

Klub w Koźuchowie



Członkowie Klubu Koźuchowskiego na Cmentarzu Obońców Lwowa w 2005 r.



Zborów – porządkowanie Pomnika Chwały i Pamięci, 2005 r.



Tablica pamiątkowa poświęcona w kościele koźuchowskim ofiarom zamordowanym na Kresach przez OUN i UPA



Odsłonięcie i poświęcenie tablicy poświęconej śp. Annie Haller, która mieszkała w Koźuchowie



Prezentacja kultury Kresów i Bukowiny na terenie zamku kożuchowskiego w 2010 r.

Oddział w Krakowie



Lwowski bal karnawałowy w Krakowie



Jedno z comiesięcznych spotkań w Klubie „Pod Gruszką” w „Sali Fontany” w Krakowie.
Prelekcja prof. Kazimierza Wiecha pt. „Pomniki patriotyzmu polskiego na Cmentarzu Łyczakowskim we Lwowie”

Jedno ze spotkań comiesięcznych w Klubie



Lwowski bal karnawałowy w Krakowie

Oddział w Legnicy



Udział w uroczystej Mszy św. w kościele św. Jana Chrzciciela
– poświęconej pamięci pomordowanych na Kresach



Podczas uroczystego odsłonięcia tablicy pamiątkowej
w kościele św. Jana



Nadanie tytułu Honorowego Obywatela
Miasta Legnica Józefowi Wojciechowskiemu



Spotkanie grupy członków TMLiKPW Legnica na Zamku Chojnik – Biesiada Kresowa



Promocja książki „Wyrok Workuta”. Drugi od lewej – bohater Józef Wojciechowski,
pierwszy od prawej – autor Stanisław Smalewski

Oddział w Lesznie



Ogólnopolski Festiwal. Prezes J. Ragankiewicz z uczennicami Polskiej Szkoły nr 24 im. M. Konopnickiej we Lwowie

Prezes ZG TMLiKPW dr Andrzej Kaminski dekoruje Złotą Odznaką TMLiKPW Wiesława Maruszę.



Pożegnanie lata w Karczmie Borowej w październiku 2003 r.



Zabawa karnawałowa w 1998 r.

Oddział w Katowicach



Składanie kwiatów w dniu 11 listopada pod pomnikiem Marszałka Józefa Piłsudskiego



Spotkanie z kompozytorem Wojciechem Kilarem



Krypta Katedry Chrystusa Króla w Katowicach.
Msza św. na rozpoczęcie XV-lecia Oddziału.



Dzieci ze Lwowa na koloniach w Kamieniu
ze śp. Prezesem
Lesławem Hawlingiem

Poświęcenie tablicy upamiętniającej
Pomordowanych Polaków
na Wschodzie, 14 III 2005 r.



Jedno ze spotkań „opłatkowych” w Katowicach

Klub w Miliczu

Milicki Klub Kresowiaków
podczas sadzenia lasu
w Świętoszynie



Odwiedzanie grobów, odnajdywanie swoich krewnych,
porządkowanie cmentarza



Rodzinne spotkania na Kresach,
wspomnienia z dawnych lat



Kresowiaci z Milicza na Cmentarzu Obrońców Lwowa w 2007 r.

Oddział w Namysłowie



Sztafeta Przyjaźni TML Namysłów z zaprzyjaźnionym miastem Jaremcze



Sztafeta Przyjaźni w Koledżu Agrarnym w Zaleszczykach

Oddział w Nysie



Siedziba Zarządu Oddziału TMLiKPW

Zarząd Oddziału wśród Przyjaciół





Urna z ziemią z Kresów



Uczestnicy spotkania majowego przy ognisku 21 V 1994 r.

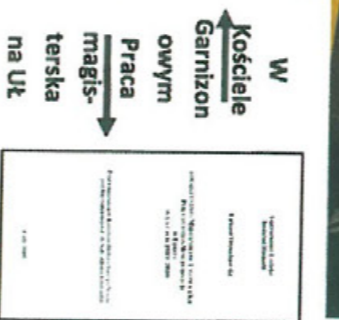
Oddział w Łodzi



Tablice pamięci Lwowa oraz Ludobójstwa na Kresach
 na wszystkich cmentarzach Łodzi (12)
 Miszą cały rok. Są dobrze zauważane i dla tego sporadycznie niszczone zwłaszcza te dotyczące Ludobójstwa.
 Tablice kamienne wykonane przez Urząd Dzielnicy Miasta Łodzi (Ruda)



(od szkoły podstawowej do ponadmaturalnej)



W Kościele Garnizonowym Praca magisterska na Ur

Oddział w Opolu



Poświęcenie sztandaru Opolskiego Oddziału TMLiKPW. Ojcem chrzestnym został prof. S.S. Nicieja. Opole 26 maja 2009 r.

Uroczystości na cmentarzu pod krzyżem „Golgoty Wschodu” w dniu 17 września 2010 r., gdzie znajduje się również ufundowana przez Kresowian w 2008 roku tablica pamiątkowa. Przemawia Prezes Opolskiego Oddziału TMLiKPW Irena Kalita



Pierwsze Spotkanie Oplatkowe Opolskiego Oddziału TMLiKPW, w którym uczestniczył biskup Antoni Adamiak oraz ksiądz Kazimierz Bochenek, 10.01.1989 r.

Odsłonięcie tablicy na opolskim Ratuszu w 60. rocznicę ekspatriacji na Ziemię Zachodnie. Tablica ufundowana przez Kresowian, 15 maja 2005 r.



XV-lecie Oddziału Opolskiego TMLiKPW. Oprócz Zdzisława Zielińskiego z ZG stoją Jolanta Kołodziejska, Władysława Węgrzynowska, prezes Zdzisław Kuhl, Stanisława Mende, Wiesław Kornalewicz, Ewa Węgrzynowska i Marian Buba. Opole 10 grudnia 2003 r.



Na otwarciu Cmentarza Obrońców Lwowa. Jolanta Kołodziejska z prezesem ZG TMLiKPW Andrzejem Kaminskim, obok Bolesław Adamczyk. Lwów, 24 czerwca 2005 r.

Jolanta Kołodziejska, Bogusława Gruszka-Knapiak TMLiKPW Oddział w Opolu

Opolski Oddział Towarzystwa Miłośników Lwowa i Kresów Południowo-Wschodnich swoją 25-letnią historię działalności rozpoczął 28 listopada 1988 roku, z imponującą liczbą członków wynoszącą 800 osób. Do dzisiaj naszymi wiernymi członkami pozostało 16 osób, które są z nami od chwili powstania Towarzystwa i 17 osób, które zostały naszymi członkami w kolejnym roku naszego istnienia. Aktualnie prezesem jest już drugą kadencję pani Irena Kalita. Działalność Kresowian jest w ostatnich latach coraz bardziej widoczna w całej Polsce. Jest wiele szkół, którym nadano imię Orłąt Lwowskich lub inne związane z Kresami. Powstało wiele pomników, obelisków i tablic upamiętniających dawne, szczególnie te smutne chwile, jakich doświadczyli Kresowianie w czasie wojny. Uroczyste obchodzone są rocznice różnych wydarzeń, m.in. 3 maja – Święto Konstytucji, 11 lipca – upamiętnienie mordów na Kresach, dokonanych przez ukraińskich nacjonalistów, 1 września – rocznica wybuchu II wojny światowej, 11 listopada – rocznica odzyskania niepodległości i wiele innych, które obchodzone są często z inicjatywy Kresowian, jak np. Dzień Kadeta w Opolu. We wszystkich patriotycznych spotkaniach Kresowianie licznie uczestniczą, a nasze sztandary dumnie powiewają podczas uroczystości.

Z latami kresowiaków, niestety, w naturalny sposób ubywało, ale przez ćwierćwiecze wspólnie podejmowaliśmy wiele inicjatyw, przeżyaliśmy wzruszające, nostalgiczne i zabawne chwile, uczestniczyliśmy czynnie w życiu Opolszczyzny. Możemy z dumą powiedzieć, że nie zmarnowaliśmy tych 25 lat, czynnie i pozytywnie zapisujemy się na kartach historii Opolszczyzny. Działalność naszą w wielkim skrócie prezentujemy na tablicy, którą podzieliliśmy tematycznie na cztery części.

Pamięć o przeszłości

W historii życia kresowiaków bolesnym piętnem zapisały się wydarzenia wojenne XX wieku: walka o niepodległość, obrona Lwowa przez Orłęta Lwowskie w latach 1918–1919 przed Ukraińcami i bolszewikami, atak hitlerowskich Niemiec 1 września 1939 roku, a wkrótce najazd Związku Radzieckiego na Polskę 17 września tamtego roku, udział lwowiaków w III powstaniu śląskim – to my dostrzegliśmy udział Kadetów Lwowskich w walkach na Śląsku Opolskim. Tragiczny czas II wojny światowej, w tym wywózki ludności na Sybir, rzeź wołyńska 1943 roku, wysiedlenie z ziem rodzinnych w 1945 roku. O tych wydarzeniach, o ludziach, którzy wtedy zginęli czy rozstali zamordowani pamiętamy i staramy się pozostawić ślad pamięci na Ziemi Opolskiej.

Nasz sztandar

Bardzo ważnym wydarzeniem dla członków Oddziału było pozyskanie sztandaru – naszego sztandaru!

Sztandar to symbol, zawsze miał ogromne znaczenie i darzony był wielkim szacunkiem. Poświęcenie sztandaru Oddziału Opolskiego TMLiKPW miało miejsce w 2005 roku, w pięknym, historycznym kościele „na Górcze”, pod wezwaniem św. Wojciecha i Matki Boskiej Bolesnej w Opolu. Ojcem chrzestnym był prof. Stanisław Sławomir Nicieja, rektor Uniwersytetu Opolskiego, historyk i wielbiciel Kresów. Od tego dnia nasz sztandar towarzyszy nam w wielu uroczystościach.

Wydarzenia kulturalne

W kalendarzu pracy oddziału roi się od propozycji uczestnictwa w wydarzeniach kulturalnych regionu, w których czynnie bierzemy udział, a także tych organizowanych przez nas samych. Naszym „oczkiem w głowie” i powodem do dumy jest coroczny konkurs prac pisemnych o Kresach, skierowany do młodzieży, a organizowany wspólnie z Kuratorium Oświaty w Opolu. Każdego roku młodzież pozytywnie zaskakuje nas pracami dojrzałymi, wykonanymi z pasją i szacunkiem dla historii Kresów Wschodnich II Rzeczypospolitej. Finał konkursu z rozdaniem nagród jest zawsze wzruszającym wydarzeniem. Uczestniczymy w licznych spotkaniach i promocjach książek, a dzięki życzliwości władz samorządowych naszego województwa, ważne i uroczyste spotkania udaje się organizować w salach Urzędu Wojewódzkiego i Marszałkowskiego, oczywiście z udziałem władz naszego samorządu. Pamiątką po nas będzie ufundowany osobiście zasadzony „Dąb Kresowy” na terenie Muzeum Wsi Opolskiej w Bierkowickim Skansenie w Opolu.

Kresowiaci na szlakach

Gdzie nas nie było – przekornie powinniśmy zapytać. Bo członkowie Opolskiego Oddziału TMLiKPW w większych czy mniejszych grupach odwiedzali różne miejsca Opolszczyzny, Polski, Europy... ale przede wszystkim Lwowa i Kresów Południowo-Wschodnich. W miarę naszych możliwości podtrzymujemy kontakty z mieszkającymi tam Polakami, zawozimy dary, zwłaszcza w okresach świątecznych albo na początku roku szkolnego. Wiemy też, że dla pozostałych tam Polaków, a także ich rodzin najważniejszy jest kontakt osobisty, chęć porozmawiać, wspominać, żeby czuli, że nie są tam osamotnieni, że pamiętamy o nich. Było im tam ciężko, ale przetrwali i są żywymi świadkami polskości na Kresach. Bardzo ważnym wydarzeniem było uroczyste otwarcie Cmentarza Obrońców Lwowa w 2005 roku. Po tylu latach starań i niepewności narzeczcie się udało. Dla Kresowian jest to miejsce szczególne i żadna wycieczka go nie omija, dlatego przy tablicy pamiątkowej stale stoją świeże kwiaty i palą się znicze.

Oddział w Pile



Pierwsza wycieczka członków Oddziału TMLiKPW w Pile na Kresy w sierpniu 2001 r.



Członkowie Zarządu Oddziału TMLiKPW podczas uroczystości nadania imienia Marszałka Józefa Piłsudskiego rondu przy dworcu PKP w Pile w dniu Święta Niepodległości w 2008 r.

Prof. dr Stanisław Sławomir Nicieja (na zdjęciu z lewej), pierwszy prezes Piłsudskiego Oddziału Józefa Dobrowolski i obecny prezes Jan Arski (w środku)





19 czerwca 2005 roku z okazji jubileuszu 5-lecia Oddziału uczestniczyliśmy w Mszy św. odprawionej w naszej intencji w Sanktuarium Maryjnym w Górcie Klasztornej.

Oddział w Poznaniu



Wojciech Habela
na Oplatku w 2005 r.

V Dni Lwowa.
Wystawa pt. „Karpaty Wschodnie
– Huculszczyzna 2002 r.”



60-lecie pracy scenicznej
Krystyny Feldman w 1997 r.



Uroczystość Święta Niepodległości i Obrony Lwowa
w Gimnazjum nr 65 im. Orłąt Lwowskich w 2009 r.

Oddział w Radomiu



Wigilia kresowiaków
w 2012 r.

Zwycięzcy konkursu
fotograficznego
„Lwów i Kresy”





Otwarcie wystawy fotograficznej

Klub w Sanoku



20-lecie Klubu



Spotkanie na Rynku Galicyjskim (skansen)

Klub w Świdwinie



Uczestnicy VIII Konkursu Poezji i Piosenki Lwowskiej Świdwin 2007 r.
z władzami powiatu, jury konkursu i organizatorami



Burmistrz Świdwina Jan Owsiak i Mieczysław Kostur prezes Klubu TMLiKPW witają chór Echo ze Lwowa,
20.07.2008 r.

Final XVI Dnia Kultury Kresowej Świdwin 2012.
Zespoły z Koszalina: Kapela Przylesianie, Bałtyk, Złote Nutki i Swojacy z Sitna



Klub ofiarował Kopię Cudownego Obrazu Matki Bożej Łaskawej z Katedry Lwowskiej kościołowi pw. MBNP w Świdwinie podczas Mszy Świętej IV Dnia Kultury Kresowej, 4.06.2000 r.

Członkowie Klubu TML ze Świdwina w siedzibie ZG TKPZL we Lwowie. Spotkanie z Zarządem i prezesem Stanisławem Czerkasem, 25.08.1992 r.



Klub w Tarnobrzegu



Dzień Wszystkich Świętych – obelisk poświęcony synom Ziemi Tarnobzeskiej walczącym i poległym w obronie Lwowa i Kresów Południowo-Wschodnich w latach 1918–1920.



Organizacja edukacyjnych kolonii letnich dla dzieci pochodzenia polskiego z Kresów Wschodnich jest niemal od początku istnienia Oddziału corocznie wykonywanym zadaniem.

Oddział w Tarnowie



Oddział TMLiKPW w Tarnowie od lat 90. w Dniu Wszystkich Świętych przeprowadza na cmentarzach Tarnowa kwestę na ratowanie polskich grobów i miejsc pamięci narodowej we Lwowie i na Kresach Wsch.



Czarny Las k. Stanisławowa jest miejscem zbrodni dokonanej przez hitlerowców na stanisławowskiej inteligencji.



Dni Lwowa w Tarnowie znalazły swą trwałą pozycję w kalendarzu miejskich imprez kulturalnych. Biorą w nich udział władze i społeczeństwo Tarnowa oraz liczni goście, w tym z ZG TMLiKPW, z innych oddziałów oraz goście ze Lwowa.

Oddział Tłumaczan



Zjazd Tłumaczan w Kołobrzegu, czerwiec 2008 r.



Uroczystości XX-lecia Ogólnopolskiego Oddziału Tłumaczan. Wrocław 2009 r.

Na zdjęciu wieloletni działacze OOT: sekretarz Jerzy Czyżycki, prezes Zygmunt Burczyński, redaktor naczelna Zeszytów Tłumackich Danuta Tabińska-Juhasz oraz prezes ZG TMLiKPW Andrzej Kamiński

Uroczyste odsłonięcie tablicy poświęconej Polakom pomordowanym przez OUN-UPA na Ziemi Tłumackiej. Odsłonięcia tablicy dokonali: prezes Zarządu Głównego Stowarzyszenia Upamiętnienia Ofiar Zbrodni Ukraińskich Nacjonalistów Szczepan Siewkierka oraz prezes Ogólnopolskiego Oddziału Tłumaczan Zygmunt Burczyński. Poświęcenia tablicy dokonał ks. infułat Stanisław Turkowski w asyście proboszcza parafii ks. kanonika Andrzeja Brodawki i ks. Edwarda Mazura. Wrocław 2004 r.



Tłumaczanie u stóp obrazu św. Anny Samotrzeciej w Siedlakowicach, lipiec 2012 r.



Zjazd Tłumaczan w Mielnie Unieściu, wrzesień 2011 r.



Na cmentarzu w Tłumaczu. Wolontariusze pracujący w ramach akcji „Mogilę pradziada ocal od zapomnienia”, lipiec 2012 r.

Ciągle młode Tłumaczanki na spotkaniu opłatkowym w Dworze Polskim, Wrocław 2011 r.



Oddział w Tychach



Prezentacja Sztandaru TMLiKPW w Tychach

Członkowie Zarządu w Tychach pod tablicą upamiętniającą ludobójstwo na Kresach



Tablica nadania ZS i ZDZ imienia Orłąt Lwowskich, w Tychach i Katowicach



Uroczystości upamiętniające Katyń i Smoleńsk. Uczniowie, harcerze, cywilna ludność w Tychach, 2012 r.

Oddział w Wałbrzychu

